

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap wat betreft de erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap met GES+

Principiële goedkeuring

Bijlagen:

- het principiële goed te keuren ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap wat betreft de erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap met GES+;
- het advies van de Inspectie van Financiën d.d. 10 april 2018;
- het begrotingsakkoord d.d. 28 mei 2018.

1. INHOUDELIJK

1.1. Situering

In uitvoering van "Perspectief 2020 – Nieuw ondersteuningsbeleid voor personen met een handicap" werd het zorglandschap voor personen met een handicap, zowel de meerderjarigen als de minderjarigen, grondig hervormd met het oog op de invoering van de persoonsvolgende financiering.

Binnen de jeugdhulp in het algemeen, en specifiek binnen de minderjarigenzorg voor personen met een handicap, was het hulpaanbod over het algemeen vrij statisch: jongeren maken gedurende langere tijd gebruik van een bepaalde vorm van ondersteuning (thuisbegeleiding, semi-internaat, internaat,...). Alhoewel er via flexibilisering (deeltijdse plaatsingen, wisselingen tussen de verschillende vormen, combinatiemogelijkheden,...) en heroverweging van plaatsen internaat en semi-internaat naar mobiele begeleidingen juridisch al één en ander mogelijk was, bleef de basisregelgeving toch nog steeds gestoeld op afzonderlijke zorgvormen. Dit verhinderde een vlotte doorstroom tussen de ondersteuningsvormen, niet in het minst door de administratieve complexiteit die dit met zich meebrengt.

Met het experiment multifunctionele centra binnen een regelluw kader werd door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap mogelijk gemaakt dat een residentiële of semi-residentiële voorziening voor minderjarige personen met een handicap op een soepele wijze zowel residentiële capaciteit, dagondersteuning als mobiele begeleiding konden aanbieden.

Het experiment had uiteindelijk als resultaat dat alle 83 voorzieningen voor minderjarigen deelnamen aan het experiment. De reglementaire basis om het experiment te organiseren liet toe om gedurende 6 jaar het experiment uit te voeren. Na afloop van die 6 jaar zou ofwel het experiment moeten stopgezet worden en moesten alle voorzieningen terugkeren naar de bestaande reglementair vastgelegde toestand, ofwel moest nieuwe regelgeving het mogelijk maken dat de voorzieningen voor minderjarigen blijvend zouden functioneren als multifunctionele centra.

Om die reden keurde de Vlaamse Regering op 26 februari 2016 definitief het besluit houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra (MFC) voor minderjarige personen met een handicap goed. Als doelgroep werd bepaald de minderjarige persoon met een handicap, die tot en met de leeftijd van 21 jaar in een MFC kan opgevangen worden en nog, onder bepaalde voorwaarden, vervolgsbegeleiding kan krijgen tot en met de leeftijd van 25 jaar.

1.2. Aanleiding

In mei 2016 werd het evaluatierapport GES+ gefinaliseerd. Dat evaluatierapport handelt over de opvang van minderjarigen met ernstige gedrags- en emotionele stoornissen dat zich uit in ernstig externaliserend of internaliserend storend gedrag, in combinatie met een licht verstandelijke handicap of met een ernstige tot matige verstandelijke handicap, waarvan de impact dermate groot is dat er nood is aan continue, hoofdzakelijk residentiële ondersteuning met een semi-gesloten karakter.

Naar aanleiding van de vaststellingen werden er in het rapport een aantal verbetervoorstellen geformuleerd. Deze voorstellen werden besproken in een werkgroep waarin zowel de GES+ voorzieningen als het VAPH en Jongerenwelzijn vertegenwoordigd waren.

De werkgroep komt tot de vaststelling dat, om de GES+ werking te optimaliseren en te stroomlijnen, er aanpassingen nodig zijn op de volgende domeinen: de criteria GES+, indicatiestelling en de behandeling van de GES+ dossiers, de infrastructuur, het personeelskader, de verhouding tussen interne en externe doorstroom, de financiering, de hulpcontinuïteit bij uitstroom, de monitoring, de capaciteit en de samenwerking tussen de diverse actoren.

De criteria GES+, indicatiestelling en de behandeling van de GES+ dossiers behoren tot de bevoegdheid van toegangspoort van Integrale Jeugdhulp, geregeld met het besluit van de Vlaamse Regering van 21 februari 2014 betreffende de integrale jeugdhulp.

Met dit ontwerpbesluit willen we tegemoet komen aan de bekommernissen voor de infrastructuur, het personeelskader, de verhouding tussen interne en externe doorstroom, de financiering, de hulpcontinuïteit bij uitstroom, de monitoring, de capaciteit en de samenwerking tussen de diverse actoren.

Vermits de voorgaande reglementering om plaatsen voor GES+ voor minderjarigen, het ministerieel besluit van 24 april 1973 tot bepaling, wat betreft het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, van de te volgen bijzondere regels voor de vaststelling van de toelagen per dag, toegekend voor het onderhoud en de behandeling van de gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen, niet meer op zich bestaat, en de noodzaak blijkt om voor de doelgroep van minderjarigen met GES+ de bovenstaande maatregelen uit te werken, is het nodig daarvoor een reglementaire grond te voorzien.

Een multifunctioneel centrum, wanneer het 6 minderjarigen met een handicap met GES+ ondersteuning biedt, moet een bijkomende personeelsomkadering krijgen. De residentiële opvang van minderjarigen met een handicap met GES+ vergt een betere personeelsomkadering om te kunnen voorzien in permanente opvang en een 7/7 aanbod. Een GES+-unit vraagt om een zeer aangepaste leefgroep werking met een sterk geïndividualiseerd karakter, waarvoor de gewone personeelsomkadering van een MFC niet volstaat. Naast een intensief, sterk geïndividualiseerd, hoofdzakelijk residentieel aanbod moet het MFC GES+ ook voorzien in begeleiding van de (ruime) context via mobiele en/of ambulante begeleiding.

De opvang van deze jongeren vergt een aangepaste infrastructuur waarin het mogelijk is de nodige bescherming en veiligheid, zowel voor de jongeren met een GES+-problematiek, personeel, als andere gebruikers van het MFC, te verzekeren.

1.3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1 voegt de definities toe aan artikel 1 van GES+, MFC GES+ en residentiële ondersteuning.

Onder GES+ wordt verstaan ernstig externaliserend of internaliserend storend gedrag, in combinatie met een handicap, waarvan de impact dermate groot is dat er nood is aan continue, hoofdzakelijk residentiële ondersteuning met een semi-gesloten karakter.

Met punt 2° wordt de definitie MFC GES+ toegevoegd.

Omdat met de invoering van de ondersteuningsfuncties in het besluit van 26 februari 2016 MFC het begrip 'residentiële opvang' niet langer gedefinieerd is, wordt deze definitie opnieuw opgenomen met punt 3° door gebruik te maken van de bestaande ondersteuningsfuncties in het besluit van 26 februari 2016. Residentiële opvang is de combinatie van de ondersteuningsfuncties verblijf met schoolaanvullende dagopvang of schoolvervangende dagopvang.

Artikel 2 voegt aan artikel 2 van hetzelfde besluit de mogelijkheid toe dat naast de erkenning als MFC ook een MFC GES+ kan erkend en gesubsidieerd worden.

Artikel 3 zorgt ervoor dat voor een MFC GES+ ook dezelfde erkenningsvoorwaarden van toepassing zijn als voor een MFC, naast de bijzondere erkenningsvoorwaarden die met het volgende artikel worden ingevoerd.

Artikel 4 voert een artikel 5/1 in met de bijzondere erkenningsvoorwaarden voor een MFC GES+.

In punt 1° wordt de doelgroep van een MFC GES+ vastgelegd: de minderjarige gebruikers met een normale begaafdheid tot licht verstandelijke handicap of gebruikers met een matige of ernstige verstandelijke handicap en beide gecombineerd met GES+.

In punt 2° wordt bepaald dat een MFC GES+ aan minimaal 6 gebruikers met GES+ residentiële ondersteuning moet bieden. Organisaties die nog niet beschikken over deze capaciteit bij aanvang van de erkenning engageren zich om hier binnen 3 jaar aan te voldoen.

In punt 3° wordt bepaald dat het MFC moet beschikken over de gepaste module van jeugdhulpverlening als vermeld in artikel 2, § 1, 38°, van het decreet van 12 juli 2013, en in artikel 2 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2005 betreffende de modulering in de integrale jeugdhulp.

In punt 4° wordt bepaald dat het MFC GES+ moet beschikken over aangepaste infrastructuur voor de opvang van deze doelgroep. Het MFC GES+ moet over fatsoenlijk uitgebouwde infrastructuur beschikken die de nodige bescherming en veiligheid biedt, zowel voor de jongeren met een GES+-problematiek, het personeel als andere gebruikers van het MFC. Voororganisaties die niet onmiddellijk kunnen voldoen aan deze voorwaarde wordt ook een overgangstermijn van 3 jaar voorzien.

In punt 5° wordt verder gepreciseerd dat de infrastructuur een besloten aanbod moet kunnen bieden, namelijk een veilige en beveiligde leefomgeving met individuele kamers en afzonderingsmaatregelen. Onder beveiligde leefomgeving wordt begrepen dat de minderjarige niet zonder toelating en toezicht van het begeleidend personeel de voorziening kan verlaten. Onder afzonderingsmaatregelen worden begrepen de maatregelen die toelaten een gebruiker in aan afzonderlijke ruimte tijdelijk af te zonderen van de andere gebruikers zolang het gedrag van de gebruiker risico's inhoudt voor zijn eigen fysieke integriteit, het gedrag van de gebruiker risico's inhoudt voor de fysieke integriteit van andere gebruikers of personeelsleden of de gebruiker materiaal vernielt. Deze afzonderingsmaatregelen worden geregeld in artikel 45 van het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2011 betreffende de algemene erkenningsvoorwaarden en kwaliteitszorg van voorzieningen voor opvang, behandeling en begeleiding van personen met een handicap. De MFC en MFC GES+ moeten ook voldoen aan de bepalingen van het besluit van 4 februari 2011.

In punt 6° wordt bepaald dat het MFC GES+ moet kunnen voorzien in voltijdse 7/7 residentiële opvang indien de problematiek van de gebruiker dit vereist.

Met punt 7° wordt geregeld dat het MFC GES+ de gebruikers tot de leeftijd van 25 jaar ook vervolgondersteuning kan bieden, die geregeld is in artikel 9, §2 van het besluit.

In punt 8° wordt geregeld dat de MFC GES+ in de regio in onderlinge samenwerking moeten mogelijk maken dat ze de gebruikers tot de leeftijd van 21 jaar residentiële ondersteuning kunnen bieden. Hoewel reeds bepaald wordt in artikel 7 van het besluit van 26 februari 2016 dat een MFC gebruikers kan ondersteunen tot en met de leeftijd van 21 jaar, richten sommige MFC zich maar tot gebruikers tot en met de leeftijd van 18 jaar. Ook kan het gebeuren dat in de loop van een opname de gebruiker eerder tot een andere doelgroep blijkt te behoren dan die van het MFC GES+ waar hij verblijft. Met deze bepalingen verplichten we de MFC GES+ om samen te werken zodat voor deze kwetsbare groep het zeker blijft dat hen residentiële ondersteuning kan geboden worden tot en met de leeftijd van 21 jaar.

Het punt 9° zorgt er voor dat de MFC GES+ onderling in de regio samenwerken zodat 50% van de totale capaciteit in de regio wordt ingezet voor instroom van minderjarige met GES+ problematiek na hun verplichte opname in een gemeenschapsinstelling.

In punt 10° wordt bepaald dat de MFC GES+ zowel binnen hun respectieve sectoren, Jongerenwelzijn en Vlaams Agentschap voor Personen met een handicap, als intersectoraal (onder meer de Centra Algemeen Welzijnswerk, de Centra voor Leerlingenbegeleiding, de Ondersteuningscentra Jeugdzorg, de Sociale Dienst van de Jeugdrechtsbank, de kinderpsychiatrie) moeten samenwerken om de opvang van de gebruikers met GES+ te realiseren.

In punt 11° wordt bepaald dat de MFC GES+ moeten instaan voor kennisoverdracht naar andere sectoren die betrokken zijn bij de ondersteuning van de gebruikers met GES+. Wij denken hierbij onder meer aan de Centra Algemeen Welzijnswerk, de Centra voor Leerlingenbegeleiding, de Ondersteuningscentra Jeugdzorg, de Sociale Dienst van de Jeugdrechtsbank, de kinderpsychiatrie.

Artikel 5 zorgt ervoor dat een MFC GES+ net als een gewoon MFC ook de vervolfbegeleiding tot en met de leeftijd van 25 jaar kan bieden. Met de wijziging in punt 2° wordt de verwijzing naar een FAM vervangen door een correctere verwijzing na de invoering van de persoonsvolgende financiering.

Artikel 6 voegt drie leden toe aan artikel 16 waarmee de extra personeelsomkadering voor de MFC GES+ wordt toegekend. Het derde lid dat toegevoegd wordt bepaalt dat een MFC GES+ voor de residentiële opvang van 6 gebruikers met GES+ 23,60 personeelspunten ontvangt per gebruiker, het equivalent voor 2 voltijdse equivalenten van de functie sociaal, paramedisch of therapeutisch personeel zoals bepaald in tabel 1 van de bijlage van het besluit van 26 februari 2016 voor 6 plaatsen. Deze 23,60 personeelspunten zijn bijkomend op de 100% personeelsnorm voor die doelgroep bepaald in het ministerieel besluit van 24 april 1973 tot bepaling, wat betreft het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, van de te volgen bijzondere regels voor de vaststelling van de toelagen per dag, toegekend voor het onderhoud en de behandeling van de gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen. Door de extra personeelspunten per plaats toe te kennen, kan gemakkelijk uitvoering gegeven worden aan artikel 5/1, tweede lid dat toelaat dat een MFC GES+ minder dan 6 gebruikers opvangt.

In het vierde lid dat toegevoegd wordt, bepalen we dat de bijkomende personeelspunten voor GES+ niet kunnen omgezet worden in werkingmiddelen of doorgegeven worden aan een ander MFC. Deze personeelspunten zijn bedoeld om effectief de personeelsomkadering van het MFC te versterken.

Met toepassing van het ministerieel besluit van 24 april 1973 tot bepaling, wat betreft het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, van de te volgen bijzondere regels voor de vaststelling van de toelagen per dag, toegekend voor het onderhoud en de behandeling van de gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen, kregen bepaalde MFC voor de opvang van 6 gebruikers met ernstige gedrags- en emotionele stoornissen reeds een verhoging van de personeelsnorm met 1,75 voltijdsequivalenten of 15.000 € werkingssubsidies. Het gaat hier om 72 plaatsen. Voor deze MFC wordt in het vijfde lid bepaald dat zij nog 2,95 bijkomende personeelspunten krijgen, het equivalent voor 0,25 VTE.

Artikel 7 zorgt ervoor dat voor de opvang van de gebruikers bepaald in artikel 9, §2, die tot en met de leeftijd van 25 jaar vervolgondersteuning kunnen krijgen, de bepalingen

van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van flexibele aanbodcentra voor meerderjarige personen met een handicap wat betreft de eigen financiële bijdrage van toepassing blijven. Het betreffende besluit werd immers opgeheven met ingang op 1 januari 2017.

Artikel 8 voegt een artikel 36/1 in als handhavingsbeleid. In de eerste plaats wordt voorzien dat het aantal toegekende personeelspunten met 25 % verminderd wordt als een MFC GES+ gedurende 2 opeenvolgende jaren niet aan de erkenningsnormen, zoals bepaald in artikel 5/1, voldoet, of geen bezettingsgraad van 75% van de 6 gebruikers met GES+ behaalt. Indien het MFC GES+ gedurende de 2 jaren nadien nog steeds niet voldoet, wordt de erkenning als MFC GES+ ingetrokken en krijgt het dus niet langer de extra personeelspunten bepaald in artikel 16, derde lid.

Artikel 9 bepaalt de inwerkingtreding van het besluit met ingang op 1 januari 2018.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Op dit ogenblik zijn er in kader van de voorgaande regeling van het ministerieel besluit van 24 april 1973 tot bepaling, wat betreft het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, van de te volgen bijzondere regels voor de vaststelling van de toelagen per dag, toegekend voor het onderhoud en de behandeling van de gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen, in totaal 72 plaatsen erkend als tehuizen met een afdeling voor GES+. Deze krijgen dus allemaal reeds de 100% personeelsnorm en de bijkomende 1,75VTE.

De verhoging met 2,95 personeelspunten per gebruiker of 0,25 VTE voor 6 plaatsen, komt dan neer op $72 / 6 \text{ plaatsen} = 12 \text{ keer } 0.25 \text{ VTE}$ of 3 VTE. De gemiddelde kostprijs van 1 VTE van de functie sociaal, paramedisch of therapeutisch bedraagt 60.000 euro, wat dus een jaarlijkse meeruitgave betekent van 180.000 euro.

Door de combinatieregels van het gebruik van een persoonlijk assistentiebudget van minderjarigen met het gebruik maken van ondersteuning in een multifunctioneel centrum, bepaald in artikel 10, §4, van het besluit van de Vlaamse Regering van 15 december 2000 houdende vaststelling van de voorwaarden van toekenning van een persoonlijke assistentiebudget aan personen met een handicap, worden jaarlijks de persoonlijke assistentiebudgetten verminderd. Dat resulteert in 900.000 euro van persoonlijke assistentiebudgetten die jaarlijks niet uitgekeerd worden. Dat overschot, dat ook ingeschreven is in de begroting voor de zorg en ondersteuning van minderjarigen, zal gedeeltelijk verschoven worden naar de subsidiëring van de MFC GES+, ook ondersteuning voor minderjarigen, dus binnen dezelfde ESR code.

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 10 april 2018.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 28 mei 2018.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Het ontwerpbesluit heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het ontwerpbesluit heeft geen effect op de personeelsformatie noch op het personeelsbudget.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/149 van 11 april 2018.

Het betreft hier regelgeving met geen of zeer weinig inhoudelijke effecten. De opmaak van een RIA is dus niet nodig.

Het ontwerpbesluit heeft geen impact op de het volume van de administratieve lasten.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 26 februari 2016 houdende erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap wat betreft de erkenning en subsidiëring van multifunctionele centra voor minderjarige personen met een handicap met GES+;
- 2° de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen, te gelasten over voornoemd ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Raad van State, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin